

KATEDRA ÚSTAVNÍHO A EVROPSKÉHO PRÁVA
FAKULTA PRÁVNICKÁ ZČU V PLZNI

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno uchazeče:	Mgr. Petr Sperk
Název práce:	Důvody, proces a důsledky vystoupení z Evropské unie v aplikační praxi pro Českou republiku
Obor státní rigorózní zkoušky:	Právo Evropské unie
Jméno oponenta:	JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.
Pracoviště oponenta:	Katedra ústavního a evropského práva

I. Výsledky práce *(včetně zhodnocení, zda přináší nové poznatky nebo originální řešení)*

Hlavním autorovým cílem, tak jak ho v úvodu práce vymezil, bylo popsat a vysvětlit proces vystoupení z EU a následně tento postup aplikovat na Českou republiku a popsat veškeré kroky, které by ČR musela absolvovat, aby z Evropské unie vystoupila.

Vymezený cíl autor bezpochyby splnil a vytvořil tak hodnotné dílo, které, a to především vzhledem k nedostatku legislativy i jiných zdrojů v této oblasti, je velice užitečné jak pro případné úvahy České republiky a jejích obyvatel o vystoupení z EU tak pro případnou realizaci tohoto záměru, byť lze snad spolu s autorem doufat, že ani v blízkých dnech zahájený tzv. Brexit, nebude lákavou inspirací pro Českou republiku.

Velmi přínosné pro výše zmíněné úvahy je také autorovo hodnocení případných následků, které by Českou republiku postihly v případě vystoupení z EU, a návrhy případných alternativ členství v Evropské unii.

Lze shrnout, že práce přináší nové poznatky, a to především pro úvahy o vystoupení České republiky z Evropské unie, a je originálním zpracováním této problematiky. Pravdivost řady tezí, které uchazeč ve své práci uvádí, se mohou verifikovat právě s ohledem na budoucí negociační zkušenost Evropské unie při procesu vystoupení Velké Británie z EU.

II. Aktuálnost zpracování tématu

Téma, které si autor pro svou rigorózní práci zvolil, je v této době vysoce aktuální, ať už vzhledem k vývoji, který nyní probíhá ve Velké Británii, či k náladám, které panují napříč mnoha členskými státy Evropské unie. Bez ohledu na to, jaké důvody vedou státy a jejich obyvatele k úvahám o vystoupení z EU, je velice důležité se tímto tématem zabývat a zamýšlet se nad možnými postupy vystoupení a také jeho případnými následky v jednotlivých zemích.

III. Struktura práce – zvolené metody zpracování

Předložená rigorózní práce je systematicky rozdělena do pěti kapitol obsahujících odborný text, je doplněna o úvod, závěr, cizojazyčné resume, seznam použitých zkratek a seznam literatury a jiných zdrojů. Jednotlivé kapitoly se dále logicky dělí na podkapitoly, což usnadňuje orientaci v práci a zvyšuje její přehlednost.

V úvodu se autor práce zamýšlí nad důvody, které ho vedly k výběru tohoto tématu, a vytyčuje si hlavní cíl své práce, což je především úvaha nad možností a procesem vystoupení z Evropské unie z obecného hlediska a analýza kroků, které by musela absolvovat konkrétně Česká republika, kdyby se pro vystoupení z EU rozhodla. Dále zde stručně shrnuje obsah následujících kapitol, čímž na úvod pro čtenáře vytváří vítaný přehled celé práce.

První kapitola otevírá problematiku vystoupení z EU z obecného hlediska. Autor zde nejdříve popisuje vývoj evropské integrace a postupné sblížení členských států, čímž vytváří základ pro pochopení následujících kapitol a úvah. Zmíněny jsou některé dřívější případy „vystoupení“ z EU (případ Grónska a Ostrova Sv. Bartoloměje) a také možnost vyloučení z EU. Autor se v této kapitole zamýšlí nad možnými důvody pro vystoupení a zabývá se především obecným procesem vystoupení z EU tak, jak byl zakotven Lisabonskou smlouvou do *acquis communautaire*.

V druhé kapitole je analyzováno členství České republiky v EU a jeho přínosy, včetně jeho vývoje od počátku až do současnosti. Autor nám zde podává přehled o důvodech, které by mohly případně vést k vystoupení České republiky z EU. Tyto důvody jsou vhodně rozděleny na důvody ekonomické (např. přispívání do společného rozpočtu EU), politické a jako poslední důvod je zmíněna i nadměrná legislativa EU.

Třetí kapitola se zabývá aplikací obecného procesu vystoupení EU na případ České republiky. Autor proces popisuje od samého počátku, tedy jednání o záměru vystoupení z EU na vnitrostátní úrovni, přes jednání s orgány EU, až do jeho konce - vystoupení z EU. Jako inspiraci pro postup orgánů EU vůči České republice autor uvádí současná jednání s Velkou Británií.

Čtvrtá kapitola představuje autorovo zamyšlení nad možnými důsledky vystoupení z EU pro Českou republiku. Mezi hlavními důsledky je zmíněno např. znovuzískání suverenity ČR, konec dotací pro podnikatele a jiné subjekty, ukončení policejní a justiční spolupráce, nemožnost čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU a v neposlední řadě jsou v této kapitole analyzovány také hospodářské dopady pro ČR. Tato kapitola představuje velice povedené použití metody dedukce.

V poslední kapitole nám autor představuje možné alternativy členství v EU pro Českou republiku. Jsou zde uvedeny nejen organizace, kterých je ČR členem (např. Schengenský prostor, WTO, Rada Evropy), ale i další organizace, které by mohly být pro ČR z hlediska členství do budoucna výhodné (např. Evropská zóna volného obchodu), což je poměrně zajímavý pohled na tuto otázku.

Závěr je především shrnutím všech předchozích kapitol, autor vyzdvihuje své hlavní úvahy a poznatky, zamýšlí se nad co nejlepším a nejvhodnějším postupem pro vystoupení České republiky z EU. Autor také shrnuje veškeré aspekty členství v EU a uvažuje nad tím, zda je vůbec v současnosti pro Českou republiku vystoupení z EU výhodným krokem. Tyto své úvahy uzavírá myšlenkou, že členství v EU je pro Českou republiku výhodné (a bude tak i v blízké budoucnosti) a tudíž v současnosti není důvodné o vystoupení z EU uvažovat jinak než v rovině teoretické.

Metody zpracování textu

Autor práce zvolil, zejména v prvních dvou kapitolách, metodu historickou a deskriptivní, což odpovídá cíli těchto úvodních kapitol, tedy seznámit čtenáře s problematikou a položit základy pro následné úvahy o procesu a důvodech vystoupení.

V práci nalezneme i vhodně užitou metodu analogie, především v kapitole 3., ve které autor nastiňuje případný postup při vystoupení ČR z EU a inspirovan je současným procesem, kterým prochází Velká Británie.

Zejména v druhé polovině práce autor použil metodu analýzy a dedukce, především v rámci úvah o důvodech a možném postupu při vystoupení České republiky z EU.

IV. Připomínky k textu

Oponent nemám negativních připomínek, text je zpracován kvalitně.

V. Jazyková a grafická úroveň práce (včetně dodržení vyhlášky děkana FPR č. 24D/2016, o rigorózním řízení a citačních norem)

Celá práce má velmi kvalitní odbornou i literární úroveň a je, až na výjimky, prosta gramatických a stylistických chyb.

Ze seznamu použité literatury zjišťujeme, že autor vycházel především z domácí, ale i ze zahraniční literatury, z odborných článků a studií, judikatury, právních předpisů a mezinárodních smluv, hojně využíval i internetové zdroje. Autor správně pracoval s citační technikou (poznámky pod čarou) a dodržel citační normy. V práci nalezneme celkem 186 poznámek pod čarou, což svědčí o více než dostatečném využití zdrojů.

Autor splnil všechny požadavky kladené na tento typ práce vyhláškou děkana FPR č. 24D/2016, o rigorózním řízení s výjimkou požadavku uvedeného v čl. V odst. 7 zmiňované vyhlášky, který vyžaduje, aby rigorózní práce byla v rozsahu nejméně 100 normostran odborného textu. Bez těch částí práce, které se do tohoto rozsahu nezapočítávají (např. obsah, seznam použité literatury, resumé, atp.), má odborný text rozsah jen 88 normostran.

VI. Otázky k obhajobě

1) Jaký vliv má parlamentní forma demokracie v České republice s ohledem na přesvědčení autora, formulované na str. 40 posuzované práce, že prvotním aktérem vystoupení ČR z EU by byl prezident republiky?

2) Jak by byla řešena platnost/neplatnost, použitelnost legislativy EU transponované do právního řádu ČR po vystoupení z EU? Lze odkázat na nějaká použitelná řešení v historii české státnosti ?

VII. Závěry

Tato práce představuje originální zpracování ucelené části zvolené problematiky, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru. S výhradou počtu stran /viz bod V. oponentského posudku/ předložené práce uchazeče a s ohledem na znění vyhlášky děkana FPR 24D/2016 o rigorózním řízení, kdy děkan rozhodne o zastavení řízení pouze v případě čl. V bod 12 této vyhlášky, doporučuji rigorózní práce podmíněně k obhajobě.

V Plzni, dne 11.3.2017

JUDr. Monika Forejtová, Ph.D., v. r.

oponentka práce

FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno uchazeče: **Mgr. Petr Sperk**
Název práce: **Důvody, proces a důsledky vystoupení z Evropské unie v aplikační praxi pro Českou republiku**
Obor státní rigorózní zkoušky: **Právo Evropské unie**
Jméno oponenta: **JUDr. Tomáš Pezl**
Pracoviště oponenta: **Katedra ústavního a evropského práva**

Struktura posudku:

I.

Výsledky práce

Předložená rigorózní práce si vytkla za cíl zmapovat a popsat možné aspekty vystoupení České republiky z Evropské unie, kdy autor zasadil výběr tématu do okolností politického vývoje v EU posledních let.

Autorovo téma přináší pohled nezaujatý posledním vývojem ve vztahu k Velké Británii, jelikož práce byla sice zpracována po konání britského referenda, ale odevzdána byla před aktivací článku 50 SFEU. Nabízí se tedy jednoznačně možnost přímého srovnání autorových úvah s reálným vývojem, byť jiného státu než Česká republika, ale minimálně procedurálně stejného či obdobného vývoje.

Autor se snaží komplexně představit otázky, které by nutně byly spojeny s vystoupením České republiky, kdy rozpracovává jednak procesní otázku samotného aktu oznámení, ale i následné konečné dohody o vystoupení.

Práce je analytická, snaží se téma zpracovat komplexně a přináší poměrně ucelený pohled na celou problematiku, kdy je třeba vyzdvihnout zejména autorovo zaměření na Českou republiku a její specifika.

II.

Aktuálnost zpracování tématu

Téma práce je zcela aktuální zejména vzhledem k započatému procesu vystoupení Velké Británie z EU, které zcela jistě nastavuje autorovým úvahám určité kritické zrcadlo co do míry naplnění jeho některých úvah. To však není na škodu, ba právě naopak to činí z práce velmi aktuální pojednání, jelikož jak již bylo naznačeno výše v textu, práce byla zpracována a odevzdána před tím než Velká Británie oficiálně oznámila úmysl vystoupit z EU a zahájila tak proceduru dle ust. čl. 50 SFEU.

Autorem rozpracovaná jednotlivé otázky, které by musela Česká republika řešit, jsou pojata skutečně vzhledem k postavení ČR v Evropě a její geografické poloze. Na druhou stranu autor nabízí pouze východiska pro taková řešení, ale nepouští se již do úvah o tom, jak by asi vypadalo finální ujednání s EU v případě skutečného vystoupení. Je to pochopitelné a nelze autorovi tuto opatrnost vytknout, i když na druhou stranu je třeba počítat s tím, že by vystoupení z EU sebou zcela jistě neslo i snahy o viditelnější ukázky znovuoobnovení plného výkonu pravomocí, kdy se domnívám, že by zřejmě obětí této snahy bylo vystoupení či minimálně úprava Schengenského systému.

Naopak ze velmi trefné považují pojednání o důsledcích v měnové, dotační a legislativní oblasti, kde autor poukazuje na skutečnost, že by vystoupení bylo zřejmě poměrně problematické a ne zcela jednoznačně pozitivní. Za velmi přínosné považují práce snahu autora rozpracovat jednotlivé oblasti nutné pro projednání v případě vystoupení z EU.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je logicky rozčleněna na pět samostatných kapitol, kdy těžiště práce lze nalézt v kapitolách 3-5, které rozpracovávají jak procesní tak i věcné důsledky vystoupení ČR z EU, a to včetně možných alternativních řešení.

První kapitola je věnována jako úvodní vývoji integrace a současnému vývoji. Nicméně je kapitola více zaměřena na současnou situaci než na integrační vývoj, který je nastíněn stručně v počátku kapitoly.

Druhá kapitola se zabývá členstvím ČR v EU, kdy se autor snaží nejdříve popsat jím vyhodnocené přínosy členství a následně pak i identifikovat možné důvody pro rozhodnutí o vystoupení z Evropské unie, kdy autor identifikoval v zásadě tři důvody pro takové rozhodnutí, které dále rozpracovává. Následující část práce již zcela navazuje, když se zabývá procesními otázkami spojenými s vystoupením ČR z EU, kde je patrné, že se jedná sice o propracovanou úvahu, ale přece jenom úvahu teoretickou, zejména vzhledem k času zpracování práce.

Následující kapitola je zaměřena na důsledky vystoupení a na ní navazuje autorova úvaha o možných alternativách k členství v EU. Nastíněný obsah jednoznačně prokazuje velmi dobrou provázanost jednotlivých částí práce.

Metodika práce sice není autorem naznačena v úvodu, jak bývá v pracích tohoto typu obvyklé, ale je zřejmé, že autor používá jednak standardní metody právní interpretace legislativních textů, v případě kdy pracuje s legislativními prameny a následně pak analyzuje odborné texty a případě i provádí interpretaci existující judikatury. Práce je výsledkem více méně teoretického výzkumu, který je založen na syntéze poznatků z různých pramenů a neobsahuje praktický výzkum, který by byl založen na empirickém zkoumání materie. Z hlediska požadavků na vědeckou práci je použita metodika plně v souladu s požadavky na kladených na vědeckou práci.

IV.

Připomínky k textu

Připomínky k textu práce nemám, spíše marginální poznámky k jejímu obsahu jako námětu do diskuse.

V.

Jazyková a grafická úroveň práce

včetně dodržení čl. V vyhlášky děkana FPR č. 24D/2015, o rigorózním řízení, a citačních norem

Předložená rigorózní práce odpovídá požadavkům kladeným na rigorózní práce, a to jak z hlediska požadavků na její grafické zpracování tak i jazykovou úpravu. Jediné co by mohlo vzbudit pochybnosti je rozsah práce, který je předepsán vyhláškou děkana č. 24D/2015 v čl. V. odst. 7 jako 100 normostran. Předložená práce má ve zkoumaném rozsahu vykázaných 93 stran textu. Nicméně po standardním přezkoumání počtu normostran je zřejmé, že při použití přísného měření znaků, je výsledek 103,59 stran, což tedy znamená splnění i tohoto požadavku vyhlášky děkana.

VI.

Otázky k obhajobě

Autor by měl zodpovědět otázku týkající se možné situace, kdy nebude dokončena smlouva o vypořádání práv a povinností spojených se členstvím, zda se jedná o přímou blokadu samotného zániku členství v EU nebo zda zánik nastane automaticky uplynutím dvouleté lhůty od oznámení.

Dále pak by bylo zajímavé, aby autor případně kriticky korigoval své úvahy ohledně procesního i věcného způsobu vystoupení v návaznosti na aktuální vývoj postupu ve Velké Británii.

VII.

Závěry

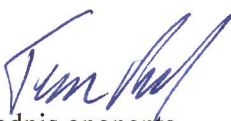
1. Rigorózní práce

- obsahuje** původní výsledky nebo originální zpracování ucelené části problematiky zvoleného oboru, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru
- ~~**neobsahuje** původní výsledky nebo originální zpracování ucelené části problematiky zvoleného oboru, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru~~

2. Rigorózní práce

- je doporučena k obhajobě**
- ~~**není doporučena k obhajobě**~~

V Praze dne 9. května 2017

Podpis oponenta